

Opas
hautajaisia järjestäville

JÄMSÄN SEURAKUNTA

Läheisen kuollessa

Kun läheinen ihminen kuolee, mielen valtaavat monet ahdistavat tunteet: kaipaus, hämmennys, neuvottomuus. Suru kietoo ihmisen kuin usvaan, jossa on vaikea nähdä eteenpäin. Edessä on arki ja monet järjestettävät asiat.

Saattohartaus

Pian läheisen kuoleman jälkeen vietetään lyhyt rukoushetki eli saattohartaus, jos omaiset sitä toivovat. Se voidaan pitää sairaalan potilashuoneessa heti kuoleman tapahduttua, sairaalan kappelissa arkkuun laittamisen yhteydessä, kotona tai siunauskappelissa.

Rukoushetken voi johtaa sairaalapastori tai muu seurakunnan työntekijä, hoitohenkilökuntaan kuuluva tai joku vainajan läheisistä. Siihen voi osallistua vainajan omaisia, ystäviä ja hoitohenkilökuntaa. Arkku on usein rukoushetken ajan auki ja läheiset voivat siinä hyvästellä vainajansa koskettaen häntä tai vain arkun luona hiljaa viipyen.

Saattohartaudessa keskeistä on vainajan ja surunsa keskelle jääneiden omaisten puolesta rukoileminen ja yhdessä laulaminen.

Toivomuksen saattohartauden järjestämisestä voi esittää hautaustoimistossa asioidessaan tai suoraan sairaalapastorille tai muulle henkilölle, jonka haluaa tulevan pitämään rukoushetken.

Alkuun käytännön järjestelyissä

Useimmat hautauksen järjestämiseen liittyvät asiat hoidetaan kirkkoherranvirastossa. Hautaamista varten seurakunta tarvitsee hautausluvan, jonka lääkäri antaa ja se tulee toimittaa kirkkoherranvirastoon ennen vainajan hautaamista.

Kirkkoherranvirastossa sovittavia käytännön asioita:

- * siunausaika- ja paikka
- * siunaava pappi ja kanttori
- * muistotilaisuus
- * sanomakellot
- * hautapaikka

Näiden käytännön asioiden jälkeen pappi ottaa yhteyttä omaisiin ja he sopivat tapaamisen keskustellakseen vainajasta ja hautajaisista, surusta ja uudesta elämäntilanteesta. Hautajaismusiikin valinnassa tulee ottaa huomioon toimituksen jumalanpalvelusluonne. Musiikista vastaa kanttori ja siitä tulee tarvittaessa keskustella hänen kanssaan.

Sanoma- eli surukellojen soitto on vanha tapa, jolla viestitetään että joku seurakuntalainen on kuollut. Sanomakelloja soitetaan Jämsässä, Jämsänkoskella, Koskenpäällä ja Kuorevedellä arkipäivisin klo 10-14 välillä (kesto n. 15 min) .

Hautapaikka ja hautautapa

Jämsän seurakunnalla on kahdeksan
hautausmaata:

Jämsä

- * Muistojen hautausmaa (ei käytössä)
- * Vanha hautausmaa
- * Miekkainpetäjän hautausmaa + uurnalehto
- * Kellotapulin uurnalehto

Jämsänkoski

- * Vangonmäen hautausmaa + uurnalehto

Koskenpää

- * Koskenpään hautausmaa + uurnalehto

Kuorevesi

- * Kirkon hautausmaat
- * Leponummen hautausmaa + uurnalehto

Jämsässä Vanhalle hautausmaalle sekä Kuorevedellä Kirkon hautausmaille voidaan haudata ainoastaan vanhoihin sukuhautoihin. Muilla hautausmailla voidaan haudata sukuhautaan tai on mahdollista lunastaa uusi hautapaikka. Jämsän seurakunnassa noudatetaan perinteistä kristillistä hautaamistapaa, jolloin vainaja haudataan pää länsi suuntaan, kasvot kohti itää ja ylösnousemuksen aamua.

Uudet arkkuhautapaikat luovutetaan 25 tai 50 vuodeksi ja uurnalehdoissa 25 vuodeksi. Hallinta-ajan päätyttyä voivat omaiset halutessaan lunastaa hautapaikan edelleen hallintaansa.

Uurna voidaan haudata arkkuhautaan tai uurnalehdoissa vaihtoehtoisesti urnasuku-
hautaan tai muistolehtoon. Urnasukuhaudalla on oma kivi. Urnasukuhautaan voidaan
haudata 1-8 urnaa.

Muistolehdoissa tuhka voidaan sirotella alueelle tai urna/pelkkä tuhka haudata omaisilta
tietämättömään paikkaan. Muistolehtoon haudattavan/siroteltavan vainajan tiedot tulevat
yhteiseen kiveen. Tuhka voidaan haudata myös kellotapulin uurnalehdon tuhkaholviin
kankaisessa pussissa. Vainajan nimitiedot voidaan kiinnittää holvin sivuille pronssilaatassa.

Seurakunnalla on tunnustukseton hauta-alue Miekkainpetäjän hautausmaalla. Alueelle
voidaan haudata sekä arkkuja että urnia.

Hautaan siunaamisen valmistelu

Hautaan siunaaminen voi tapahtua siunauskappelissa, sairaalan kappelissa, hautausmaalla tai kirkossa. Siunauspäivät ovat torstai, perjantai ja lauantai. Siunaamiseen varataan aikaa noin tunti. Kantajiksi pyydetään tavallisimmin kuusi sukulaista, ystävää, työtoveria tai naapuria.

Siunaustilaisuus, kukkalaitteet ja tervehdykset

Hautaan siunaaminen toimitetaan kirkkokäsikirjan mukaan. Siinä on keskeistä raamatunluku, papin puhe, siunaaminen ja rukous. Sitä edeltää virsi ja psalmin luku. Hautaan siunaaminen päätetään virrellä tai muulla musiikilla.

Arkkuhautauksessa arkkua lähdetään saattamaan haudalle loppusoiton aikana siunaavan papin ja hautausta ohjaavan henkilön kulkiessa edellä. Arkun jälkeen saattoon liittyvät lähiomaiset ja sen jälkeen muut hautajaisvieraat kantaen kukkalaitteitaan.

Kukkalaitteet voidaan laskea sisällä tai haudalla. Jos ne lasketaan sisällä, se voi tapahtua perinteiseen tapaan siunauksen jälkeen tai vaihtoehtoisesti ennen siunausta. Menettelystä sovitaan papin kanssa. Jos kukkalaitteet on laskettu jo sisällä, ne asetetaan haudalla hautaa peittävän kuvun päälle muistolauseita lukematta. Kun kukat on laskettu, saattoväki voi vielä veisata virren haudan äärellä. Tämän jälkeen joku läheisistä esittää kutsun mahdolliseen muistotilaisuuteen.

Tuhkattavaksi siirrettävän vainajan siunauksessa kukat lasketaan sisällä. Siunaustilaisuuden jälkeen ne viedään mahdolliselle hautapaikalle, muualle haudattujen kiven eteen tai uurnalehtoon yhteiselle muistomerkillä.

Siunauksen jälkeen arkku siirretään Jyväskylän krematoriolle, josta uurnan voi noutaa noin viikon kuluttua. Tuhka laitetaan maatuovasta aineesta valmistettuun uurnaun, jonka voi hankkia hautaustoimistolta. Varsinkin siroteltavan tuhkan voi laittaa krematoriolta saatavaan pahviseen uurnaun.

Seurakunnalla on käytössä sirotustilaisuutta varten erityinen puusta valmistettu sirotusuurna. Uurnan laskussa/sirottelussa ovat mukana yleensä vain lähiomaiset sekä seurakunnan työntekijä tilaisuutta ohjaamassa. Toivottaessa läsnä voivat olla myös pappi ja kanttori, jolloin tilaisuudessa noudatetaan lyhytmuotoista kaavaa.

Uurnahautauksia voidaan suorittaa kaikkina vuodenaikoina. Poikkeuksena muistolehdot, joihin sirottelut/hautaukset vain sulan maan aikana.

Mikäli omaiset eivät ole kahden viikon kuluessa hautauksesta poistaneet kukkalaitteita, on seurakunnalla oikeus poistaa ne.

Jämsän kirkossa, Koskenpään seurakuntatalossa, Jämsänkosken ja Miekkainpetäjän kappelista voi tarvittaessa lainata pyörätuolia hautausmaalla käyntiä varten. Asiaa voi tiedustella seurakuntamestarilta.

Muistotilaisuus

Useimmiten hautauksen jälkeen kokoonnutaan muistotilaisuuteen, joka vietetään vainajan kotona, seurakunnan tiloissa tai pitopalvelupaikassa. Tilaisuuden ohjelmasta voi sopia papin kanssa. Tavallisesti pappi, omaiset tai ystävät pitävät pienen puheen, muistelevat vainajaa ja luetaan suruadressit. Voidaan myöskin laulaa virsiä, hengellisiä lauluja, lukea runoja, esittää yksinlaulua tai soitinmusiikkia.

Muistotilaisuudessa erillisellä muistopöydällä voi olla vainajan kuva, kukkia, kynttilä ja kenties jokin esine, joka oli vainajalle tärkeä ja joka kuvastaa hänen elämänsä. Tilaisuuden lopussa joku omaisista voi kiittää saattoväkeä muistamisesta, osanotosta ja mukanaolosta.

Esimerkkejä muistotilaisuuden pitopaikoista:

Jämsä

- * Seurakuntakeskus
- * Kirkon alasali
- * Särkisaaren leirikeskus

Jämsänkoski

- * Seurakuntatalo

Koskenpää

- * Seurakuntatalo

Kuorevesi

- * Seurakuntatalo

Kutsu hautajaisiin ja kuolleiden muistaminen

Kuolemantapauksen sattuessa on tapana suruliputtaa kuolinpäivänä tai sitä seuraavana päivänä, jos vainaja on kuollut illalla. Hautajaispäivänä lippu on myös puolitangossa, muistotilaisuuden alkaessa lippu nostetaan ylös. Omaiset voivat halutessaan laittaa kuolinilmoituksen päivälehtiin joko ennen hautajaisia, jolloin se toimii kutsuna hautajaisiin tai vasta hautajaisten jälkeen, jolloin ilmoituksella voi samalla kiittää osanotosta. Hautajaisiin voi kutsua myös henkilökohtaisesti.

Seurakunnassa jäsenen kuolemasta ilmoitetaan jumalanpalveluksessa hautausta seuraavana sunnuntaina. Tämän jälkeen tieto laitetaan seuraavan viikon paikallislehtiin nk. kirkollisiin ilmoituksiin "väestömuutoksia" -osioon, mikäli omaiset näin haluavat.

Jämsässä järjestetään kesällä hautausmaajuhla Miekkeinpetäjän hautausmaalla elokuun ensimmäisenä sunnuntaina. Tilaisuudessa luetaan tälle hautausmaalle vuoden aikana haudattujen nimet.

Lisäksi kaikilla alueilla vainajien nimet luetaan pyhäinpäivänä pidettävässä tilaisuudessa.

Evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuulumattoman hautaus

Kirkkoon kuulumaton haudataan seurakunnan hautausmaahan. Jos vainajan omaiset tai muut hautauksesta huolehtivat henkilöt pyytävät, voidaan kirkkoon kuulumaton siunata hautaan.

Siunausta ei kuitenkaan toimiteta, jos vainaja on eläessään ilmaissut selvästi, ettei hän halua kristillistä hautaansiunaamista tai jos pappi sielunhoidollisessa keskustelussa tai muulla tavoin saamansa käsityksen nojalla katsoo, ettei kirkolliseen hautaan siunaamiseen ole riittäviä perusteita. Pappi ei myöskään ole velvollinen vastoin omaa näkemystään toimittamaan kirkkoon kuulumattoman siunausta.

Hautamuistomerkit ja hautojen hoito

Hautausmaan työntekijät asettavat uudelle hautapaikalle heti peittämisen jälkeen väliaikaiseksi merkiksi valkoisen puuristin, jossa on vainajan nimi. Seurakunnalla on muistomerkkien koosta ja asentamisesta ohje, joka on tiedossa hautakiviä toimittavilla kiviliikkeillä.

Omaisten velvollisuus on huolehtia haudan hoidosta hautausmaan työntekijöiden suorittaman peruskunnostuksen jälkeen. Ainoastaan kellotapulien ja Vangonmäen uurnalehdoissa seurakunnan työntekijät huolehtivat hautojen hoidosta. Haudan hoidon voi luovuttaa seurakunnalle maksua vastaan. Haudanhoitosopimukset tehdään seurakunnan toimistopalveluissa.

Asioiden hoito hautajaisten jälkeen

Hautajaisten jälkeen on hoidettavana monenlaisia asioita. Kolmen kuukauden kuluessa kuolemasta on toimitettava perunkirjoitus.

Siihen tarvittavien virkatodistusten ja sukuselvitysten hankkiminen vaatii aikaa, joten toimiin kannattaa ryhtyä ajoissa. Perunkirjoituksessa ja myöhemmässä perinnönjaossa on varminta käyttää lakia tuntevia asiantuntijoita.

Seurakunta mukana surussa

Hautajaisten jälkeen lähimpien omaisten sopeutuminen uuteen elämän vaiheeseen on usein vaikeaa. Suru, tyhjyyden tunne ja monet kysymykset täyttävät mielen. Keskustelu toisen ihmisen kanssa yhdessä kysellen ja taakkaa jakaen voi tuoda lohdutusta. Seurakuntamme työntekijät ovat valmiita palvelemaan surevia.

Siunaamisen toimittaneeseen pappiin on mahdollista ottaa yhteyttä hautajaisten jälkeenkin. Papille tai diakoniatyöntekijälle voi soittaa tai sopia tapaamista. Yhteydenottoa ei tarvitse arkailla tai epäröidä.

Seurakunta haluaa tukea surevia myös järjestämällä kaksi kertaa vuodessa sururyhmän, keskusteluryhmän läheisensä äskettäin menettäneille.

Ryhmän ohjaajina toimivat yleensä pappi ja diakoniatyöntekijä. Sururyhmään kutsutaan kirjeellä.

* * *

Yhteystiedot

Jämsän seurakunnan toimistopalvelut (kirkkoherranvirasto, hautapalvelu, taloustoimisto)
Koskentie 30 A, 42100 JÄMSÄ, avoinna ma 9-15, ti 9-13, ke suljettu, to-pe 9-13
p. **040 8050 000**

jamsanseurakunta@evl.fi
jamsa.taloustoimisto@evl.fi

Hautaustoimen päällikkö Päivi Kivi
p. 040 8050 053

Papit

kirkkoherra

Harri Niemelä

040 8050 071

harri.niemela@evl.fi

seurakuntapastori

Sanna Loimusalo

040 8050 074

sanna.loimusalo@evl.fi

kappalainen

Matti-Pekka Piirainen

040 8050 075

matti-pekka.piiirainen@evl.fi

seurakuntapastori

Ari Mäkelä

040 8050 001

ari.j.makela@evl.fi

seurakuntapastori

Pekka Ikonen

040 8050 036

pekka.ikonen@evl.fi

Kanttorit

kanttori

Marko Kupari

040 8050 018

marko.kupari@evl.fi

kanttori

Heli Nieminen

040 8050 019

heli.nieminen@evl.fi

kanttori

Helena Säily

040 8050 020

helena.saily@evl.fi

Kiinteistöt

Jämsän kirkko

Seurakuntamestari

Pasi Kallio

040 8050 057

Koskentie 30 B, Jämsä

Miekkainpetäjän siunauskappeli

Seurakuntamestari

Noora Tikka

040 8050 061

Pääskysmäentie 411, Jämsä

Jämsänkosken kirkko

Vangonmäen siunauskappeli

Koskenpään kirkko

Koskenpään seurakuntatalo

Seurakuntamestari

Juha Poikonen

040 8050 058

Seurakuntamestari

Janne Rantanen

040 8050 059

Koivutie 7 A, Jämsänkoski

Rauhantie 4, Jämsänkoski

Petäjävedentie 5, Koskenpää

Petäjävedentie 5, Koskenpää

Kuoreveden kirkko
Leponummen siunauskappeli
Kuoreveden seurakuntakeskus
Seurakuntamestari, muistotilaisuudet
Anne Lahtinen 040 8050 062

Kirkkoniementie 118, Mänttä
Jokisillantie 8, Halli
Keskustie 23, Halli

Jämsän, Jämsänkosken ja Koskenpään alueet:
Emäntä

Pirjo Rauhala 040 8050 044

pirjo.rauhala@evl.fi

Särkisaaren leirikeskus
Särkisaarentie 365, Jämsä
Johanna Rissanen 040 8050 047

sarkisaari.jamsa@evl.fi
johanna.rissanen@evl.fi

Diakoniatyöntekijät:

Johanna Kovalainen 040 8050 037
Pauliina Tyllilä 040 8050 038
Mari Vainio 040 8050 033
Marjo Leppämäki 040 8050 041
Annika Alander-Tiihala 040 8050 039

johanna.kovalainen@evl.fi
pauliina.tyllila@evl.fi
mari.vainio@evl.fi
marjo.h.leppamaki@evl.fi
annika.alander-tiihala@evl.fi

HAUTAUSTOIMISTOT

KOSKISEN KUKKAKAUPPA JA JÄMSÄN HAUTAUSTOIMISTO

Keskuskatu 10-12, Jämsä

p. 014 718 280

av. ma-pe 9-17, la 9-14

UROSEN KUKKAKAUPPA JA HAUTAUSTOIMISTO

Koskentie 11, Jämsä

p. 014 718 272

av. ma-pe 8.30-17.30, la 8.30-14, su 9-14

KUKKAWALO HAUTAUSPALVELU

Koivutie 18, Jämsänkoski

p. 0400 422 257

av. ma-pe 9-17, la 9-13

LÄNKIPOHJAN KUKKAKAUPPA JA HAUTAUSTOIMISTO

Länkipohjantie 20

p. 0400 515 542

av. ma-pe 9-17, la 9-14

Älköön sydämenne olko levoton.
uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun.

Minun Isäni kodissa
on monta huonetta
- enhän minä muuten sanoisi, että
menen valmistamaan teille asuinsijan.

Minä menen valmistamaan teille sijaa
mutta tulen sitten takaisin
ja noudan teidät luokseni,
jotta saisitte olla siellä
missä minä olen.

Joh. 14:1-3